

BEYNƏLXALQ PROQNOZLAR:

İqtisadiyyatımız 1,8 faiz artacaq

Dünya Bankının (DB) 2018-ci il üçün proqnozlarına əsasən, Azərbaycan iqtisadiyyatı 1,8 faiz artacaq. Bu barədə Dünya Bankının "Kriptovalyutalar və Blokçeyn texnologiyaları: Avropa və Mərkəzi Asiya Regionu üzrə İqtisadi Məruzə" adlı yeni hesabatında bildirilib.

Qurum artımı neftin qiymətindəki müsbət dinamika və 2018-ci ilin sonuna "Şahdəniz-2" layihəsi çərçivəsində qaz hasilatına başlanacağı ilə əlaqələndirir, bu il Azərbaycanda qeyri-neft ÜDM-də də artım qeydə alınacağını proqnozlaşdırıb. Ümumilikdə isə hesabat müəlliflərinin fikrincə, karbohidrogen hasilatının artması və qeyri-neft ixracının artımının davamlı olması, xarici tələbatın artması və qeyri-neft məhsullarının ixracatçılarına dövlət dəstəyinin güclənməsi Azərbaycanda ÜDM-nin artımına müsbət təsir edəcək. Bunu əsas götürən hesabat müəllifləri 2019-cu ildə Azərbaycanda iqtisadi artımın 3,8 faiz, 2020-ci ildə isə 3,2 faiz olacağını proqnozlaşdırırlar.

Qeyd etmək lazımdır ki, DB-nin 2018-ci il üçün iqtisadi artım proqnozu ötən aydakı ilə eyniyyət təşkil etsə də, bu göstərici faiz etibarilə ilin əvvəlindəkindən 2 dəfə artıqdır. Qurum yanvar ayında bu il üçün Azərbaycanda 0,9 faizlik artım proqnozlaşdırmışdı.

Əslində DB-nin proqnozundakı müsbət mənada dəyişikliyə səbəb olan amillərin sırasına ölkə iqtisadiyyatının bu ilin birinci rübündə əldə etdiyi göstəricilər də aid etmək olar. Belə ki, 2018-ci ilin yanvar-mart aylarında ölkədə ümumi daxili məhsul istehsalı əvvəlki ilin eyni dövrünə nisbətən 2,3 faiz, o cümlədən qeyri-neft sektorunda istehsal olunmuş əlavə dəyər 2,9 faiz, neft sektorunda isə 1,5 faiz artıb.

Qeyri-neft sektorunun artımından bəhs etdikdə isə hesabatda da qeyd olunduğu kimi, qeyri-neft məhsullarının ixracatçılarına dövlət dəstəyinin güclənməsini xüsusi qeyd etmək lazımdır. Buraya son illərdə geniş vüsət alan xarici ölkələrə ixrac missiyaları təşkil etmək, xarici bazarları araşdırmaq və marketing fəaliyyəti, "Made in Azerbaijan" brendini xarici bazarlarda təşviq etmək, yerli şirkətlərin ixracla bağlı xarici ölkələrdə sertifikat və patentlər alması və digər bu qəbildən olan stimullaşdırıcı tədbirləri aid etmək olar. Məqsəd isə iqtisadiyyatın qeyri-neft sektoruna investisiya cəlb etməklə ölkəmizin ixrac potensialından tam istifadə etməkdir.

Nəticə etibarilə son illər qeyri-neft sektorunun inkişafı ilə bağlı həyata keçirilən müvafiq Dövlət proqramları və görülən işlər nəticəsində sözügedən sektorun həqiqətən də davamlı inkişafı, sahibkarlıq mühitinin yaxşılaşması, investisiyaların artması, yeni müəssisələrin və iş yerlərinin açılması istiqamətində böyük nailiyyətlər müşahidə olunur. Təkcə onu demək kifayət edir ki, bu ilin birinci rübündə ölkə iqtisadiyyatına 3,5 milyard dollar sərmayə qoyulub və bu sərmayenin böyük hissəsi xarici sərmayədir. Bu, onu göstərir ki, ölkəmiz xarici investitorlar üçün çox cəlbəediciyə.

Azərbaycandakı iqtisadi artımla bağlı proqnozunu yüksəldən yeganə maliyyə qurumu DB deyil. Avropa Yenidənqurma və İnkişaf Bankı (AYİB) bu il Azərbaycanda ÜDM-in 2,5 faiz artacağını proqnozlaşdırır. Halbuki əvvəlki proqnozda (ötən ilin noyabr ayında) bu göstərici 2 faiz idi.

✍ Ceyhun Piriyev,
"İki sahil"

İmran Əbilovun ömür kitabından səhifələr

İmran Rəşid oğlu Əbilov Respublika Ağsaqqallar Şurası idarə heyətinin üzvü, Qarabağ müharibəsi və Əmək veteranı, Əməkdar kənd təsərrüfatı işçisidir. "Xalqlar dostluğu", iki "Şərəf Nişanı" ordeni və bir sıra medallarla təltif olunmuşdur.

...Onun barəsində yazanlar, söz deyənlər, işgüzarlıq və məsuliyyətini, alicənablıq və sadəliyini insan xarakterinin döndürüb kimi səciyyələndirir, onu tanımaq üçün bəşərə xas olan ən üvlü xüsusiyyətləri də bu siyahıya əlavə edirlər. İmran müəllim mənim uşaqlıq xatirələrimin qəhrəmanıdır. Masallıda onun haqqında hər evdə söhbət olardı. İşgüzar, bacarıqlı, yorulmaz kənd təsərrüfatı mütəxəssisi idi. İndi də belə danışılır onun haqqında...

23 oktyabr 1935-ci ildə Masallı rayonunun Mahmudavar kəndində anadan olub. 1953-cü ildə Lənkəran Pedaqoji Texnikumunu bitirib, Boradigahda müəllim kimi fəaliyyətə başlayıb. 1959-cu ildə Azərbaycan Kənd Təsərrüfatı İnstitutunu Stalin təqaüdü ilə bitirib, Həsənli kəndindəki "Şən heyat" kolxozunda baş zootexnik işləyib. 1960-1962-ci illərdə Masallı RPK-da təlimatçı, Masallı RKK-nın birinci katibi, 1962-ci ilin mart ayından Azərbaycan LKGİ MK-nin təşkilatçısı, 1963-1969-cu illərdə Masallı rayon Kənd Təsərrüfatı İstehsalat İdarəsinin rəisi vəzifələrində çalışıb.

1969-1991-ci illərdə Azərbaycan kənd təsərrüfatı nazirinin müavini, Dövlət Sənaye Komitəsinin sədr müavini, 1991-ci ildən "Azərquşsənaye" dövlət şirkətində vitse-prezident işləmişdir.

1997-ci ildən Nazirlər Kabinetində Aqrar-sənaye şöbəsində baş məsləhətçi kimi fəaliyyət göstərmişdir.

2011-ci ildən dövlət qulluğu təqaüdüçüsüdür.

Biz kimik, dünyaya nə üçün gəlmişik? - öz-özünə verdiyi bu suala cavab tapmaq əsas məqsədi, əsərin əvvəlindən sonuna - 279-cu səhifəsinə kimi oxucunun marağını cəlb edən bir sorğudur. Müəllif yaşadığı ömrün xatirələrini, soy kökündən övladlarına kimi ətrafında olanlarla dərinlən nüfuz etdiyi cəmiyyətdə qarşılaşdığı, iş birliyi yaratdığı, insanlarla münasibətlerini qələmə almaqla bu böyük sorğuya cavab tapmaq istəyir.

Bəli, şirin duyğular, xoş məqamlar təşkil edir Hacı İmran Əbilovun heyət leytmotivi-

ni. Gənclik illərində ağır müharibə dövrünə, həmin vaxtın gətirdiyi mərhumiyyətlərə baxmayaraq oxuyub savad alıb. Aldığı biliyi istehsalata tətbiq edə bilib. Özünə və başqalarına tələbkar olub. Başlıcası isə insanları istedadına inandırır, onları arxasınca apara bilib. Vəzifələrdə çalışanda yüksək təşkilatçılıq diqqəti cəlb edib. Təsadüfi deyil, 22 il 4 ay Azərbaycan kənd təsərrüfatı nazirinin müavini olub... Həmin dövrlərdə respublikada heyvandarlıqda geriliyin aradan qaldırılması, bu sahədə damazlıq işinin təşkili, onun sənaye üsuluna keçirilməsi və elmi əsaslarla idarə olunmasında əməyi var.

Kitabda Vətənə, xalqına, valideynlərinə, övladlarına, dostlarına böyük məhəbbət dolu səhifələr diqqət çəkir. Həmçinin doğma kəndində, rayonunda, respublikada işlədiyi müddətdə dostluq etdiyi insanlarla bağlılığı onun gözəl xüsusiyyətləri kimi üzə çıxır.

İmran müəllimin ulu öndər Heydər Əliyevlə görüşlərinə həsr etdiyi səhifələr böyük məhəbbətlə oxunur, unudulmaz xatirələrdir və müəllif indi də onların işığında özünü xoşbəxt sayır.

Atası Rəşidin keçdiyi gərgin həyat yoluna, övladlarının fəaliyyətinə həsr olunan xatirələr də həyəcanlı oxumaq olur. Həmçinin qardaşı, Prezident təqaüdüçüsü Şirvan Əbilovun ulu öndər Heydər Əliyevlə görüşləri, dövlət qarşısında xidmətləri haqqında yazısı da maraqla oxunur.

Təəssürlər: "1975-ci ilin ortaları idi. Mərkəzi Komitənin bürosunda Abşeron rayonundakı Ramana südcülük kompleksinin cins mal-qara ilə təmin olunması məsələsi müzakirə olunurdu. RPK-nın birinci katibi Tamar Hümətova şikayətəndi ki, kompleks keyfiyyətsiz tikilib, həm də mal-qara getirə bilmirik. MK-nın birinci katibi Heydər Əliyev bunu özü aparırdı.

Müzakirə zamanı Nazirlər Sovetinin sədr müavini Ş. Rəsizadəyə, MK-nın şöbə müdiri L. Rəcəbovaya, KT naziri M. Xəlilova və mənə tapşırıldı ki, təcili kompleks yenidən qurulsun və cins mallarla təmin edilsin.

Bürodan sonra tapşırığa əsasən mən, sovxozlar nazirinin müavini H. Abdullayev, KTN-ın idarə reisi N. Bağırov Belarusiyaya cins mal getirmək üçün ezam olunduq. Minskədə olduq və oradan da Brest şəhərinə yollandıq.

Böyük Vətən müharibəsinin ilk günü Brest qalasına olan hücumun acı nəticələrini gördük. Həqiqətən də xalq və ordu böyük qəhrəmanlıq göstərmişdir. Adam bu mərdliyə və göstərilən şücaətə valeh olurdu.

Qalanın və binaların bütün divarları minlərlə güllədən deşilmişdi. Nəzərdə tutulan plana görə biz 600 baş Polşadan gətirilmiş cins malları qəbul edib, Bakıya yola saldıq. Nazir müavini rəhmətlik Hacıməmməd Abdullayev özü də vaqonla Bakıya qayıtdı.

Mən və rəhmətlik Nurəddin Bağırov isə təyyarə ilə Minskə getdik. Orada Belarusiyanın nazir müavini Minçenko bizi Belaya Puşşada qonaq elədi və sonra biz Bakıya qayıtdıq. Heydər Əliyevin tapşırığını icra etdiyimiz üçün çox sevinirdik və qürur duyuruq. Bu da yadda qalan yaxşı xatirələrdəndir."

"İlk dəfə xaricə səfərim Hindistana olub. Mən keçmiş Sov. İKP MK-da Aleksandr İvanoviç Linkovun və SSRİ KT nazirinin müavini Lev Nikolayeviç Kuznetsovun təklifi ilə Hind-Sovet simpoziumunda (camışçılıq üzrə) iştirak etmək üçün noyabr 1978-ci ildə Hindistana getdim. Nümayəndə heyətinə görkəmli alim, dünya camışçılıq elminin banilərindən biri prof. Ağaxan Ələsgər oğlu Ağabəyli, Azərbaycanın keçmiş MK-nın şöbə müdirinin müavini Surxay İmran oğlu Tağızadə, Gürcüstandan İvan İliç Sivivadze daxil idilər.

Moskvada olarkən məlum oldu ki, prof. A. Ağabəyli infarkt keçirmişdir. Bu səbəbdən onu Hindistana buraxmadılar. Hindistana təyyarə ilə uçduq və orada bizi qarşıladılar. Hindistan kənd təsərrüfatı nazirinin birinci müavini doktor Soni qəbul zamanı ilk sözümdə Ağabəylini soruşdu. Sonra axşam səfir Vorontsov bildirdi ki, simpozium Hindistanın Kənd Təsərrüfatı Nazirliyi Ağabəylisiz keçirmək istəmir. Həmin simpozium Sovet-Hindistan adına olsa da, oraya 50 ölkədən nümayəndələr, alimlər dəvət edilmişdi. SSRİ Hökumətinə bu barədə məlumat verildi. Səhəri gün Ağabəylini təcili Hindistana yola saldılar. Professorun gəlişi bizi və alimləri çox sevindirirdi."

Dostlar və tanışlar insan şəxsiyyətini təsdiq edən amillərdən ən əsaslarıdır. İmranın kitabda adını çəkdiyi dostları respublikanın ictimai və siyasi həyatında böyük rol oynayan vəzi-

fə sahibləri, ziyalıları, yazıçılar, şairlər, alimlər, incəsənət adamlarıdır. Onlar barədə qısa məlumat verilməklə yüzlərlə dövlət, elm, incəsənət xadimi oxucuya təqdim edilir... Təkcə çağdaş şair və yazıçıların adı kifayət edir ki, müəllifin gərgin işi, vaxtının azlığı müqabilində yaradıcı şəxsiyyətlərlə bağlı insan olduğunu təsdiqləsin. Lənkəranda tələbə olarkən xalq şairi S. Vurğuna məktub yazması, Rəsul Rza, Bəxtiyar Vahabzadə, İlyas Əfəndiyev, Mehdi Hüseyn, Nəbi Xəzri, Xəlil Rza, Əliqəna Bakirle görüşlərini müəllif çox böyük sayğılarla xatırlayır.

"Dağlıq Qarabağ hadisələri", "Tükürpədicə hadisələr" sərəlvhələri ilə verilən yazılarda nazir müavini kimi Qarabağın ayrı-ayrı bölgələrində heyvandarlığın vəziyyəti barədə məlumat almaq üçün gedərkən üzlaşdığı çətinliklər az qala insan həyatı bahasına başa gələn olayları həyəcanla təsvir edir.

Vəzifəsi ilə əlaqədar Azərbaycanı qarış-qarış gəzən İmran Əbilovun səfər coğrafiyası eyni zamanda dünyanın bir sıra memleketlərini əhatə edir.

Hindistan, Misir, İsveç, Bolqarıstan, Ukrayna, İran, Belarus, Rusiyanın - Moskva, Penza, Krasnodar, Belqorod, Orenburq və s. şəhərlərində işgüzar görüşlər, müşavirələr, təcrübə mübadilələri geniş və dolğun təsvir olunur.

Əsərləri Hindistanda, Misirdə, Bolqarıstanda, Rusiyada, İtaliyada çap edilmişdir.

İmran Əbilov kitabında yürüş etdiyi bütün səhifələri insan haqqında, ömrün hikməti, mənəvi dəyərləri barədə ən gözəl sözlərdən gələng kimi hörüb.

Qeyd etdiyimiz kimi İmran Əbilovun müəllifi olduğu "Vətənə vurğun: ömürdən səhifələr" mənalı həyatından bəhs edən 280 səhifəlik kitabı "Bakı", "Araz" nəşriyyatında, ADU-nun dosenti, pedaqogika üzrə fəlsəfə doktoru Şahrza Aşayevnin redaktorluğu ilə çap edilmişdir.

Respublikanın Əməkdar kənd təsərrüfatı işçisi, Əmək və Qarabağ müharibəsi veteranı İmran Əbilov ömrünün ahlı çağını yaşasa da, yenə fəaliyyətdədir. Respublika Ağsaqqallar Şurası İdarə Heyətinin üzvüdür.

✍ Əlihüseyn Şükürov,
Masallıda çıxan həftəlik
"Yeni həyat" qəzetinin baş
redaktoru